

Postadres Postbus 10071
7301 GB Apeldoorn
Bezoekadres IJsseldijk 2
7325 WZ Apeldoorn
Telefoon 055 - 368 25 25
Internet www.sandd.nl
Contactpersoon Haico H.J. Meijerink
Directe telefoon 055 - 368 25 25
Directe fax 055 - 368 25 26
E-mail hmeijerink@sandd.nl

Aan de leden van de Vaste
Kamercommissie Economische
Zaken van de Eerste Kamer
T.a.v. de griffie
Per e-mail: warmolt.deboer@eerstekamer.nl

Datum : 18 september 2013
Bijlagen : -
Betreft : Wijziging van de Postwet 2009

GRIFFIE EERSTE KAMER	
NR.	153567.01
RUB.	XIII
CS	18 SEP 2013
DATUM	
KOPIE	F2
VERW.	33501

Hoogedelgestrengde dames en heren,

Op dinsdag 24 september a.s. vindt het voorbereidend onderzoek door uw Commissie plaats m.b.t. de voorgestelde Wijziging van de Postwet 2009 ter invoering van ex ante toezicht op een postvervoerbedrijf met aanmerkelijke marktmacht. Hierbij wil ik namens Sandd graag uw aandacht vestigen op enkele relevante aandachtspunten m.b.t. het voorliggende wetsvoorstel.

Sandd (Sort And Deliver) is naast PostNL het enige landelijk opererende postbedrijf en bestaat sinds 1999, toen de liberalisering van de Nederlandse postmarkt aanstaande was. Sindsdien is Sandd uitgegroeid tot een volwaardig postbedrijf, dat zorgt voor de verspreiding van 750 miljoen poststukken per jaar, die landelijk in 20.000 wijken op dinsdag en vrijdag worden bezorgd. Sandd telt 23 vestigingen en biedt werk aan 10.000 bezorgers en 1500 medewerkers. Sandd is met een marktaandeel van 19 % in 2013 nog de enige overgebleven nieuwkomer op de postmarkt.

Het voorliggende wetsvoorstel beoogt een einde te maken aan de kwetsbare concurrentiesituatie waarin de Nederlandse postmarkt zich bevindt. Deze kwetsbare situatie wordt nog versterkt, zo stelt de minister in de Memorie van Toelichting, wanneer er sprake is van een marktpartij met een aanmerkelijke marktmacht. Daarbij wordt bedoeld op een zodanige mate van marktmacht waarbij een marktpartij in staat is eenzijdig de instandhouding en ontwikkeling van de concurrentie op de markt te verhinderen. In die situatie ontstaan grote risico's op mededingingsproblemen op de postmarkt, aldus de minister.

Deze problemen vergroten niet alleen het risico op mededingingsproblemen, maar ook de gevolgen daarvan. Het huidige toezichtinstrumentarium, zo concludeert de minister, is niet voldoende toegesneden om effectief op deze situatie in te spelen. Het adequaat kunnen adresseren van de mededingingsrisico's vergt een toezichtinstrumentarium dat erop is gericht preventief te kunnen ingrijpen en onomkeerbare gevolgen voor de concurrentie op de postmarkt te helpen voorkomen.

Sandd onderschrijft de opvatting van de minister, en in bredere zin de noodzaak van de invoering van ex ante toezicht op de postmarkt volledig. Het voorliggende voorstel sluit ook volledig aan bij de conclusies van het rapport 'Concurrentie op de Postmarkt' van toezichthouder OPTA (inmiddels opgegaan in de ACM) in 2011. In dat rapport concludeert OPTA dat PostNL marktmacht van het ene marktsegment kan overhevelen naar het andere en op de eigen markt haar dominante positie kan blijven gebruiken. Binnen de segmenten waar PostNL een monopoliepositie heeft (consumentenpost en tijdskritisch-zakelijk) bestaat het risico van buitensporig hoge tarieven en verminderd streven naar kwaliteit. Daarnaast ziet OPTA het risico van het bundelen van concurrerende en niet-concurrerende diensten en kruissubsidiëring tussen deze twee. Bovendien is er volgens OPTA risico op het hanteren van (selectieve) rooftprijzen en het hanteren van contractuele voorwaarden die de overstapkosten voor eindgebruikers kunnen verhogen.

Twee jaar eerder al, in 2009, stelde SEO (Stichting Economisch Onderzoek, gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam):

'Het is van levensbelang voor de postmarkt dat het ministerie van Economische Zaken zo snel mogelijk zorgt voor adequaat mededingingstoezicht. Op dit moment ontbreekt een toezichthouder die vooraf, bij dreigend concurrentievervalsend gedrag van een van de marktpartijen kan ingrijpen. De Nederlandse Mededingingsautoriteit kan alleen achteraf vaststellen of sprake is van misbruik van een economische machtspositie. De eis voor nieuwe postbedrijven om over te gaan naar betere, maar duurdere arbeidsvoorwaarden, verplicht de overheid om ex ante mededingingstoezicht behoorlijk te regelen. Alleen dan zijn er gelijke kansen voor nieuwkomers en zittende partijen, voor grote en kleine partijen en voor partijen met diepe en ondiepe zakken. Het is onverstandig beleid om de postmarkt aan een prijsoorlog ten onder te laten gaan.'

SEO was destijds betrokken bij de postmarkt, omdat het op verzoek van vakbonden en postbedrijven een model had ontwikkeld voor de zogenaamde ingroei, de transitie van postbezorgers die werken op basis van een Overeenkomst van Opdracht naar een arbeidsovereenkomst. De conclusie van SEO luidde dat voor de postbedrijven deze transitie alleen financieel haalbaar zou zijn wanneer er sprake zou zijn van prijsherstel, nadat de tarieven op de zakelijke markt jarenlang waren gedaald. Zonder adequaat ex ante toezicht zou de prijsoorlog voortduren, zo stelde SEO.

Dit onderstreept eens te meer het belang van het nu voorliggende wetsvoorstel. Volgens in 2011 met de vakbonden gemaakte afspraken heeft Sandd zich immers verplicht conform een vastgesteld groeimodel de ingroei van bezorgers met een arbeidsovereenkomst te realiseren. Via 10 % op 1 januari 2012, 25 % op 1 juli 2012, 40 % op 1 januari 2013 en 60 % op 1 juli 2013 moet uiteindelijk 80 % ingroei worden gerealiseerd. Sandd heeft dankzij een enorme inspanning tot nu toe alle gestelde doelen gerealiseerd.

De financiële consequenties hiervan voor het bedrijf zijn echter groot, als gevolg van het feit dat de tarieven op de Nederlandse postmarkt nog altijd veel te laag zijn. Een volgens OPTA mogelijke (en in de visie van Sandd zelfs waarschijnlijke) oorzaak daarvan, is kruissubsidie. Alleen adequaat toezicht kan hier uitkomst bieden.

Sandd dringt er daarom bij u op aan in te stemmen met het voorliggende wetsvoorstel. Het is daarbij van het grootste belang dat toezichthouder ACM met grote voortvarendheid een marktanalyse uitvoert op basis waarvan de aanwezigheid van aanmerkelijke marktmacht kan worden vastgesteld. Tevens is het van belang dat ACM vervolgens de ruimte krijgt op basis van het nieuwe instrumentarium passende acties te ondernemen en maatregelen te treffen, zoals dat een onafhankelijk toezichthouder ook betaamt. Sandd zal daarbij uiteraard van harte tegemoet komen aan eventuele verzoeken van de ACM in het kader van deze marktanalyse of andere onderzoeken.

Met de voorliggende wetswijziging is overigens nog geen einde gekomen aan de problemen waar de Nederlandse postmarkt mee te kampen heeft. Sandd maakt graag van deze gelegenheid gebruik u te wijzen op enkele andere belangrijke issues die onderwerp van politieke discussie zijn of dat binnenkort worden en daarom ook voor uw commissie relevant zijn.

- De Postregeling 2009, waarin de regels betreffende de universele postdienst (UPD) zijn vastgelegd, zal dit najaar worden herzien. Uit een onafhankelijk onderzoek dat de minister heeft laten uitvoeren door REBEL, blijkt dat ook een substantiële uitbreiding van het toezichtinstrumentarium van de ACM m.b.t. de UPD dringend noodzakelijk is.
- Het afgelopen jaar heeft Sandd grote hinder ondervonden van een reeks zogenaamde claims die PostNL heeft ingediend op basis van artikel 30 en 31 van de Postwet 2009. Deze bieden de uitvoerder van de UPD de mogelijkheid een vergoeding te vragen voor de gemaakte nettokosten. Als groot landelijk postbedrijf is Sandd wettelijk verplicht hier een bijdrage aan te leveren die kan oplopen tot tientallen miljoenen euro's, afhankelijk van de niet-transparante kosten die PostNL maakt. Dit zou voor Sandd dramatische gevolgen hebben. PostNL heeft inmiddels de ingediende claim laten vallen, na toezeggingen van de minister inzake kostenbesparingen in de Universele Postdienst. Evenwel is er nog steeds een melding gedaan bij ACM, welke zou kunnen worden gevolgd door een claim. Daarom dient deze weeffout in de Postwet 2009 te worden hersteld en de artikelen 30 en 31 te worden herzien.
- Op verzoek van de Tweede Kamer presenteert de minister van EZ komend najaar zijn visie op de toekomst van de postmarkt. Gelet op de toenemende digitalisering staat vast dat de krimp van de postmarkt zich zal blijven voortzetten. Dat betekent dat de UPD in de toekomst steeds verder onder druk zal komen te staan. Voor een daadwerkelijk toekomstbestendige postvoorziening zullen nieuwe concepten moeten worden ontwikkeld. Sandd werkt aan dergelijke concepten en is graag bereid een rol van betekenis te spelen in de postvoorziening van de toekomst. De discussie over de toekomst van de postmarkt beperkt zich in de ogen van Sandd tot nu toe echter te veel tot het betaalbaar houden van de huidige voorzieningen op basis van de huidige paradigma's.

Deze issues zijn geen onderwerp van het nu voorliggende voorstel tot wijziging van de Postwet 2009. Het vinden van oplossingen voor de vele en vaak complexe problemen waar de Nederlandse postmarkt mee te kampen heeft, is echter bij voorbaat onmogelijk indien geen sprake is van eerlijke concurrentieverhoudingen en een level playing field. Het nu voorliggende wetsvoorstel grijpt daarop in en zal aldus een belangrijke basis betekenen voor een positieve verdere ontwikkeling van de postvoorziening in Nederland.